

NITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Megjelenik vasárnaponként. Előfizetési ára egész évre 40 Ks, félévre 20 Ks Külföldre 60 Ks. évenként.	Alapította: Dr. TÓTH JÁNOS. 1933-ig szerkesztette: Dr. FRANCISY LAJOS.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nitra, Plarista-utca 22. szám, földszint. Hivatalos órák: hétköznap reggeltől estig.
Negyvenkilencedik évfolyam	17. szám	Nitra, 1941. május 4.

A nitrai lrg. nővérek zárdája: a szociálisan érző új szívek iskolája.

Lapunk hasábjain számtalanszor meg emlékezünk a hála és köszönet hangján paulai Szt. Vince kedvesnővéreiről, akik szinte titokban, a reggeltől-estig szorgoskodó méhek buzgalmával dolgoztak már a régi világban is kasukban — kolostorukban, egy új, jobb, krisztusibb élet megteremtésén, de különösen a szociális pápai encyklikák megteremtése óta. Amióta a zárda különféle ágazatú iskoláinak vezetése a jelenlegi szocializmus szívé plébáncsunk vezetése alá került, azóta a kedves nővérek újabb elánnal, nemcsak tanítással és saját példaadással, hanem valami újszerű lázas tevékenységgel fáradoznak a gyenge gyermeki szívek beoltásán, nemesítésén egy várva-várt, szociálisabban jobban megszervezendő új világrend érdekében.

Ne menjünk messzire, maradjunk csak az elemi iskola földszinti I. osztályában. Odajár az én kisleánykám is. Reggelenként, iskolába való menetel előtt, amikor táskájába becsomagoljuk tiszóraját, két részre csomagoltatja vajaskenyérét, három vagy négy részre cukorkáját, hogy jusson a szegény leánykáknak is. Ez már a kedves nővér szociális nevelőrendszere.

Sokszor elkísérem kislányomat az iskolába, amikor útközben találkozik osztálytársnőivel: kis kócos, ápolatlan, rongyos felöltőjű, lyukascipőjű gyermekekkel. Örömmel üdvözlök egymást, kacagva karolnak egymásba és szaladnak a templomba és az iskolába. Megállapításom: eltűnt az osztálykülömbőség Krisztusban, az ő szeretetére való nevelésben.

Kisleányunk sohase felejt el azt, amire kedvesnővér tanítónő,ük emlékeztette: azokat a ruhákat, cipőket, amit kinőttek, nem hordták, hozzátok be, mi kijavítottjuk és elosszuk szegény iskolatársnőitek között. Ez is a karitatív nevelés veifőmaghíntése a legkisebb szívekbe.

Gyermeinknek hétek óta beteg és társnői az iskolában nem únták meg, hogy minden áldott nap fennhangon ne imádkozzanak egészségi állapotának megjavulásáért, a kedves nővérek szerényen és szűnyomban el-ellátogatnak minden kis betegük lakására. Megölelik, megsimogatják őket, egy-egy szentképet is hoznak ajándékba. Az ilyen látogatások fél gyógyulást jelentenek a kis betegeknek és nagy boldogságot a kis szíveknek. Ugyanúgy munkálkodik a

zárda orvosa is, aki apácászerű kedvességgel, szinte játszás közben vizsgál, kutató, etet, itat, injekciózik.

Melyik az a szülő, akinek ne szoknék a hála könnye szemébe ennyi szeretet és gondoskodás láttára, különösen akkor, ha egyedül kineve, a gyermeke beteg. (D.)

Nitrai élet 25 év előtt.

(Második közlemény).

Január végén a legfelsőbb hadi elismerést kapta Spáda Gyula százados és Molnár Alfonz főhadnagy a 14. honvéd gyalogezredben. A Vörös Kereszt hadiékítményes díszjelvényét kapta Edelsheim Gyula Lipót, Jánoky Madocsány Gyula, ifj. Edelsheim Gyula Lipót és Emödy József.

Az első gázzal fűtött kemencét felállította Novák Pál pékmester.

Nyáry Artúr nitrai honvéd főhadnagy január 25-én Bukovinában hősi halált halt.

Rébay Kálmán számszéki tanácsos élte 30.ik évében február 1-én Nitrán elhunyt. Fia volt Rébay Arnold ny. törvényszéki bírónak.

Tomber Jenő vezérkari őrnagyot alvezetőségébe nevezték ki, Nedőczy Gyula hadnagyot főhadnaggyá.

Február 15-én nevezték ki főhadnaggyá Emödy Vince tüzérhadnagyot.

Id. Rudnay István volt 48-as főhadnagy, volt nitrai alispán és országos képviselő N. Rudnán február 16-án 89 éves korában elhunyt. Gyermekei: dr. Kramolin Viktorné sz. Rudnay Mária, Rudnay Béla ny. budapesti főkapitány, Rudnay Alajos bojnicéi prépost, Rudnay István trenčini alispán.

Dr. Arkenberg Béla volt nitrai kórházi, majd novémestói járási orvos — dr. Biringer Ferenc t. főorvos veje — február végén Nitrán elhunyt.

Március 9-én hunyt el hosszas szenvedés után Nitrán, élte 60.ik évében dr. Gyürky Geyza nitrai alispán, dr. Gyürky Ákos nitrai ügyvédnek, a nitrai magyarság vezető férfjának édesatyja. Az alispáni széket Thuróczy Károly nitrai főbíróval töltötték be (Ma főispán Magyarországon.)

Május 6-7-én a Szigeten nagy katonai

népünnepélyt rendeztek.

Dr. Dudek János egyetemi tanár, volt nitrai kat. leányiskolai igazgató Budapesten elhunyt.

Május 7-én gróf Nemes János és neje Nitrán gyöngyvirág napot rendeztek.

Sztrányi Gézáné, Sztrányi Géza cabaji földbirtokos neje Bécsben május elején elhunyt. Cabajon temették el.

Arnold Géza tüzérfőhadnagyot századosná nevezték ki.

Spáda Gyula honvédszázados és Aujezky Etta esküvője május 15-én volt.

Az érettségi vizsgák eredménye ez volt. Hadi érettségit kapott 13 tanuló. A jelesen érettek közt van Galgóczy Jenő (ma egyetemi tanár Budapesten), Roszival Ernő, Magántanuló volt Miksik Edit.

A májusi megyei közgyűlésen nitrai főbíróvá választották Thuróczy Jánost, arvaszéki ülnöknek ifj. dr. Raácz István szolgabíró, szolgabíróknak Pongrácz Aladár aljegyzőt és dr. Markovich László k. gyakornokot.

A katonai érdemkereszttel kitüntették Bethlenfalvy Péter főhadnagyot, ki a háború első évében egy roham alkalmával súlyosan megsebesült.

Bakcsy Dánielné sz. Bethlen grófnő Nitrán május végén elhunyt.

Brogányi Henrik ny. városi gazda hosszú betegeskedés után meghalt.

Gróf Esterházy Gyula hadnagy, néhai gróf Esterházy János öccse az északi harctéren súlyosan megsebesült és sebesülése következtében a csernovici kórházban hősi halált halt (Esterházy Jánosnak, a szlovákiai magyarság vezérének nagybátyja volt.)

Június 2-án hunyt el Paschek Viktor, Nitra egyik régi, érdemes polgára, nyug. népbanki pénztárnok, városi képviselő. Június 4-én temették el nagy részvétellel. (Dr. Pašek Vilmos nitrai ügyvéd édesatyja.)

Kropácsy István szakolcai állami elemi iskolai igazgató pünkösdi vasárnapján (június 11-én) 57 évében elhunyt.

Ghyezy Ghyezy Zoltán nitrai alezredes 18 éves fia, Ghyezy huszárönkéntes az északi harctéren hősi halált halt.

Markhof Janka Budapesten hosszú szenvedés után meghalt. Holttestét a nitrai családi sírboltban helyezték el. Benne Markhof Gyula ny. főispán és dr. Markhof Aladár országos képviselő testvérüket gyászolták.

A hadsereg június elején megjelent „Aranykönyve” két nitrai hősről emlékezik meg: Csemniczy Szilárd hadnagyról, ki hősi halált halt és Ujjady Béla századosról.

Június 19-én vezette oltárhoz Topoľca-

Nitrianska ľudová banka
(Nitral Népbank)

zálogkölcsonostálya előnyös kölcsönöket folyósít arany, ezüst ékszerekre és drágakövekre a legkisebb összegektől a legnagyobb összegekig. A bankosztály vállal átutalásokat és külföldi kifizetéseket nagyon jutányosan és rendkívül gyors lebonyolítás mellett folyósít bekebelezésre, személyi bitellő kölcsönöket stb.

nyban dr. Turchányi Ödön nitrál ügyvéd, városi ügyész Kropácsy Pisti kisasszonyt.

Csernyánszky Lajos ny. árvaszéki ülnök június 21-én élte 63-ik évében elhunyt.

A budapesti „Apolló színház” kabaré-társulata július 4-5-én Nitrán a Meteor moziban estélyt rendezett. Felléptek: Gózon Gyula, Batizfalvy Elza. Zongorán kísért Buday Dénes zeneszerző.

A gyorsrajzoló tevékenykedik.

Néhány nap óta érdekes vendége van a városnak. Egy aránylag fiatal, rokonszenves, csendesszavú ember járja a kávéházakat, vendéglőket, kinyitja rajzfüzetét, melyben néhány sikerült arckép, rajz van és felajánlja szolgálatait. Természetes, hogy ez nagyon újszerű Nitrán, sokakat a szerénység tart vissza attól, hogy ott a nagy nyilvánosság előtt mintegy negyed órán át mozdulatlanul üljenek a gyorsrajzolóknak, de akadnak egyesek, akiket a hiúság hajl, hogy megöröklítve lássák magukat viszont. Az egész üzlet csak a hiúságra van alapozva. Hisz minden ember nagyon jól ismeri magát, napjában többször elüldögél a tükör előtt, de hátha ez a rajzoló ember szebb vonásokat varázsol az arcunkra, az orr hosszúságát megrövidíti, a tokát soványító kúra alá veszi és a kopasz fejre néhány hajszálát illeszi oda. Csak az első áldozatot kell megfognia a rajzolóknak, a többi már önként jelentkezik és gondolkodás nélkül fizetik a tizenöt koronákat. Ez igazán nem nagy összeg, de igen imponáns arányokat ölt, ha rövid idő alatt 15-20-an ülnek le a rajzoló keze elé. Az eredmény: aki megfiatalítva, kedvező megvilágításban, hódító szépségben látja magát viszont, az dicséri a rajzoló tehetségét, mindenkinek ajánlja, alkotását művészi magaslatokra emeli, de a legtöbb ember ócsárolja, mert az alkotó rajzoló keze nem tudott ott sima arcol varázsolni a papírra, ahol ráncokat látott, nem tudott ott fekete haját csinálni, ahol a kor dere már elvégezte munkáját.

Metropolis.

Sejtelmesen puhán száll a téli este
Mint egy csodátündér, ki a homályt lesve
Azt keresi mindig; csillag gyúl az égen.
Van e aki látja, van-e aki nézi
Fut, siet mindenki, csillagot keresni
Már itt a városban elfeledtek régen.

Lüktető zajával most él csak a város
Sok színes láng gyúl ki, minden oly világos
Gördülnek az autók, transparensok gyúlnak
A város szívében, a város lelkében
S minden elágazó kis útterében
Minden él — s az égen a csillagok hullnak.

Szegényünkben talán, hogy nem oly fényesek
Mint a sok tündérláng, de százszor kedvesek
Ez az ég talán a város kulisszája
Ennek a színháznak, ennek a nagy láznak
Valahol gyermekek dideregnek, fáznak,
Van ki sír s van kinek mosolyog a szája.

Metropolis! Színes, nagy tempójú élet.
Bámullak? nem, de azért szeretlek téged
Fényed, árnyaid is egyaránt meglátom
Szeretem estédet, a lüktető élet
S szerényen villódzó csillaga az égnek
Nekem mindakettő egyaránt barátom.

Bachó Lily.

Csalódás.

Nyugovóra szállt le a tavaszi nap. Az újra-éledő természet lehelleterre két szivben támadt fel a remény és megrebbentette fáradt, nehéz szárnyait. Kint ült a két testvér a régi kastély széles erkélyén és nézték a barna földeket, melyek hosszan nyújtózkodtak az alkonyi homályban. Várták a barátjukat, gyermekkori pajtásukat, aki hosszú esztendőök után ismét bekopogtat az ismerős kastélyba.

Mikor Mikházy András kiröppent a nagy világba, Márta, a fiatalabb lány, ifjúsága teljében, nénye, Erzsébet pedig már meglelt hajadon volt. Azóta lepörgött tiz hosszú esztendő és körülöttük is, bennük is, sok minden megváltozott. Apjuk, Furray György meghalt és a birtokot, melyet gyermekeire hagyott, majdnem annyi teher volt, mint amennyit ért. Az anyagi zavarokból nem lehetett megmenteni mást, mint a régi kastélyt, egypár hold földet és erdőt, amelynek jövedelméből csak szerény háztartásra jutott. A régi gazdagság, megszokott kényelem utáni vágy aláásta az anya egészségét. A szegény asszony lassan sorvadott.

És most nem gondoltak a nyomorúságos jelenre, hiszen eleget gyötrődtek miatta hosszú téli éjszakákon, mikor a dudáló szél fehér szűzi zuzmarába öllözött száraz galyakat verdeselt szobájuk ablakához, a rügyfakadás idején, mikor jószagú illatok áradnak ki a földből, verőfényes nyári délutánokon és borús őszi alkonyokon, mikor csipős szél nyargalt a tarlón. Életmódjuk egyhangúságába nem vegyített színt az évszakok változó járása. Ábrándvilágban éltek, régen elmúlt dicsőségek emlékében. Ma azonban fordulat állott be életükben. Visszajön a gondtalan ifjúságuk osztályosa, a mesebeli királyfi, aki megszabadítja az elvarázsolt királykisasszonyt. A remény kivirult szívében.

Erzsébet érett szépségében királynőnek tetszett. Márta pedig sápadt, finomvonalú arcával régi pasztellszerű képekre emlékeztetett.

Erzsébet az erkély könyöklőjére támaszkodva nézte a rohanó felleget, amely a vonat útját kísérte. Márta a közsztalnál ült és kézimunkával foglalkozott, de ujjai gyakran elfeledkeztek a munkáról és mozdulatlanul nyugodtak a fehér selymen. Nem titkolhatta el, hogy nyugtalan vágy remeg a szívében. Mögöttük állt a kastély sötéte, csöndbe takartan. A parkból feltört a szökőkút egyhangú moraja. Az alkonyi szellő végigsimította a lányok égő homlokát és magában mindkettőt azt gondolta: vajjon melyiküket fogja választani?

Lopva egymásra pillantottak és lelkük mélyéből feltört egy érzés, amelyet eddig sohasem ismertek. Ettől az érzéstől távol állt most a testvéri szeretet, amelyet eddig éreztek egymás iránt. Töprengésükben mindkettőt ráismert saját szorongó reményére és vetélytársnőt láttak egymásban. Az egymás elleni harc kiszálta fel a lelküket.

Mihelyt ráeszméltek arra, hogy a sors egymás ellen állította őket, fegyverkezni kezdtek a harcra. Csak most ébredtek égyéniségük, szépségük és becsük tudatára.

— Én — gondolta Erzsébet — virággal hintoném be a kedves élete útját. Csillagó vizeken, bársonyos réteken járnánk örökös nap-sugárban s apró fehér virágok hullának ránk, mint a csillámzó hópelyhek. Édes mámor volna az én uram élete, mert vig vagyok és nem ismerem a szomorúságot. Királyfi tenném őt, a legboldogabb emberré a halandók között. Csak jönne már, csak vinne magával, megtanítanám az éltető vidámságra.

— Elemészt a vágy, hogy szolgálhassak majd annak, aki az én uram lesz, — gondolta Márta, mikor a himz: séről fölpillantott. Ha igaz uram volna, nálam hűségesebb hitvesre nem lelne sehol, a boldogságot lopnám a szívébe. Akarata az én akaratom lenne, érzéseim, vágyaim az ő vágyaival forrnának össze. Irigylem az esőcseppeket, amelyek lehullanak a felhők közül, hogy eltűnjenek a végtelen vizekben. Irigylem a falevelet, amelyet magával sodor az őz forgó szele. Lelkem arra vár, aki magával tudná ragadni. Én vagyok az a nő, aki örökös, szeret és hallgat. Teljesíteném minden kívánságát. Nem törődnek azzal, hogy a tövis megszagattja a ruhámat, hogy az éles rögök feltörk a lábamat, ha arról volna szó, hogy végeztem, amit az uram kíván.

Ezeket az érzelmeket élték át a lányok. És mögöttük állott az ősi kastély sötéte titokteljesen, az estével ráboruló homályban.

Az est észrevétlenül, halkán lopódzott be az ablakon. A kék párába burkolt hegyek felől csipős szél fújt. Ott ülnek mindhárom a kellemes meleget árasztó kandalló mellett. A tűz duruzsolva ég, a fahasábok gyorsan hamvadnak a mardosó lángokban. Az óra elmúlt mesét ketyeg a falon. Mulik az idő, mulik az élet.

Márta odamegy a komódhoz és gondosan megigazítja a virágvázát, amely tele van csillogón fehér hóvirággal. Lassan mulik az idő. Kint egyszerre kutyaugatás hallik és léptek koppannak a veranda kövén. Egymásra néztek és szorongó izgalommal várják Mikházy Andrást.

Ott áll már előttük. Olyan, mint amilyennek várták. Bűszkébb, bátrabb, férfiasabb, mint valaha. Elbeszélte, hogy ment az életesora a nagyvilágban. A két leány magában azon töndődött, melyiküket fogja megszeretni?

Anyjuk is elfeledte betegségét köztöttük. A vacsora mellett beszéltek a régmúlt időkről, kedves emlékekről. A nagyasszony azonban rosszul lett és a szobájába vitték. Márta ott maradt az anyjánál. Erzsébet Andrással beszélgetett, a társalgás azonban akadozva folyt. A lány szívébe szomorúság fészkelte magát. A lámpa sárgás fényénél elszállott arcáról az élet pirja. Hervadtnak, fáradtnak látszott. És a férfi úgy érezte, mintha a késő ősszel a zörgő avarban járna. Szegény lányok, gondolta magában, mikor a szobájából kinézett a holdfényes éjszakába. Szegények, hogy elhervadnak, mert ugyan ki venné el őket. Kár pedig értük, mert jólkü teremtések.

Azután cigarettára gyújtott és azon gondolkodott, milyen kifogást találjon ki, hogy mielőbb szabadulhasson erről a szomorú helyről.
N. A.

A zobernegyi kőbányák nagyon lerontják az idegen szemlélőben azt a hatást, amit természeti szépségével nyújthatna nekünk. Amikor köre volt szükségünk, kiküldtünk egy — a természet szépségével keveset törődő — vajúrt, aki megállapította a kő minőségét. — Utána jött a bányamester és se szó, se beszéd, világított és finomizlésű közönségünk megkérdése nélkül egyszerűen beleszórt három csunya és mély himlőhelyet Zobernunk szép arcúlatába. Hát engedelmet kérek, de az ilyen diktatorikus rendelkezések sokakban — akik szeretnék széppé, bájossá tenni városunkat — elkeseredést szülnek. Van a hegynek más oldala is, mely nem a város felé néz és a közetrétegezés ott ugyanolyan, hogy ne beszéljek a zoberalatti u. n. grizbányáról, amely úgy néz ki, mint egy szeméttérakodóhely. Mindezt, egy nemrégiben nálunk járt idegen úr sügta jóakarátulag fülelme.

Hírek

Előadás Ladice-n.

Fehérvásárnap délután némi kis ügyben Ladice-n jártam. Ott hallottam, hogy a „Gyimesi vadvirág” című népszínművet adják elő. Az csak természetes, hogy megnéztem és nem bántam meg. A végén több nitrál és maróthi vendég felszólított, hogy írjak róla valamit. Próbáltam elhárítani, miszerint az urak jobban tudják — lévén mesterségük az írás, — utóbb engedve, leírom azt, amit láttam, hallottam, érzett egy „paraszti embőrt”. Mindenek előtt megállapítható a harmonikus egység, közös munkavállalás Ladice kulturális vezetői között. Ez az előadás is ebből a megértésből fakadt és úgy a rendező ig. tanító, valamint az ifjúság kitelt magáért. Nem vehetik rossz néven, hogy a nevük nem emlitem. Névtelen katonák ők, a közös nemzet szolgálatában.

A színdarabon kívül még az iskolás-gyermek és felnőtt vegyeskar is előadott szebbnél-szebb dalokat. Itt megmutatta a rendező karvezető, hogy igenis lehet falusiakkal szépet produkálni. Hallga csak: a szem mered, majd nedvesedik, a fül fágul, később zúg, a tüdő leáll, de annál erősebben dolgozik a szív, már kicsi neki a kamra, mert e szellem azt mondja neki: hallga csak... csángó dal... Ladice, meg a néhány kis helység. Csak egy gondolat és beborul a világ: nehezedik, nyom, szorít, nyomorít. A förtéssimo ráz fel az édes valósságra: nincs baj még Lédecen. Amíg „Józseffalvákna” ily tette kész kultúrvezetői vannak, lelkipásztora pedig egy anyja ölében tartott másfél-kétéves kis magyar csemetét szórakoztat, nehogy felgyűggye a színpadra az egyik szereplőnek: édes apa.

DALLOS LÁSZLÓ.

Színházi előadás Kráľován. Folyó hó 20-án és 27-én a helybeli ifjúság színigárdája előadta dr. Borka Géza: „Aranylánc” című 3 felvonásos népszínművét a Venczel-féle vendéglőben. Mindkét előadásunkat zsűfolt ház nézte végig. A szereplők egyfolygig kitűnőek voltak, tudásuk legjavát adták s teljes elismerés illeti őket. A szereplők: Venczel Kató tanítónő, Lencsés Rezsóné tanítónő, Tóth Boris, Lencsés Erzsébet, Lencsés Ilona, Hanák János, Lencsés Lajos, Pápay Mihály, Lencsés József, Nollár János, Géring Béla, Szklenár János.

Utána előadtuk a „Füstös moré szerencsése” című 1 felvonásos cigánybohózatot a köv. szereplőkkel: Lenyiczky János, Gombálk Kelemen, Szklenár Tibor, Lencsés Ilona és Lencsés Mihály.

A rendezést Lencsés Rezső tanító látta el. Második előadásunk alkalmával Nitráról kedves vendégünk volt Szőke József karnagy és kedves neje személyében. Ők is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak előadásunkról.

Nitra ősi püspöki vára rövidesen új köntösbe öltözik. Úgy értesültünk, hogy a vár omladozó külső falai a közeljövőben szintén restaurálás alá kerülnek. A felső részekben pedig grandiózus parkirozás készül, ugyancsak a vár Zóbor felé eső lejtőjét elzárják a rakoncátlan sziklamászó síhederek elől és befásítják fenyőcsemetékkel. Örülünk, hogy a város szíve és fénypontja még impozánsabban fog tündökölni valamennyiünk büszkeségére és az idegenforgalom növelésére.

Vasárnapi levél

Nincs kritikai lehetőség.

Őszintén, bátor szókimondással kell bevallanunk, hogy a városban sok olyan dolog, kezdeményezés történik, ami nem találkozik sok esetben az öslakos közönség tetszésével. Ennek az áldott rögneg panaszát, sóhaját csak az éri meg és érzí át, kinek bölcsője itt ringott, kinek szülei teteme fölött az édes anyaföld megszentelt röge domborodik. Panaszkodunk egymásnak, kiöntjük fájdalmunkat, de erre nem jöhet orvoslás, mert nekünk nem adatott meg az orvoslási lehetőség, lévén mi szármalmanan vergődő földi giliszták, akik boldogok vagyunk, ha elkerüljük az agyonfapóság veszedelmét. Örülünk, ha meg van még a kenyérkereseti lehetőségünk, ha néhanapján kimerészkedhetünk a melengető napra.

Mi nitráltak vagyunk ennek a földnek rajongói, hűséges fiai. Azért nincs azon semmi csodálni való, ha olyankor előnti szívünket a bánat, mikor a mi megkérdésünk, beleegyezésünk nélkül olyan fetteket visznek keresztül, amelyek érzékeny fájdalmat okoznak nekünk.

Halomszámra kapjuk a panaszos leveleket. A nitrál polgárok panaszoknak és arra kérnek minket, hogy jogos panaszainkat vigyük a nagy nyilvánosság elé. Igen ám, de mi tudjuk, hogy ma nincs helye a panaszoknak, megszűnt a kritikai lehetőség. Mi csak arra vagyunk jók, hogy utólag mindent minden ellenvetés nélkül tudomásul vegyünk, fejünkkel bólintunk egyet. Gyávassággal illetnek minket, holott nem vagyunk azok. De azért mindenkinek meg kellene értenie a mi nehéz helyzetünket. Mi nem azért vagyunk, hogy az ellentéteket kiélezzük, hanem azért, hogy a lelkekbe elüllessük a béke olajját. Csendes szemlélői lefűnk a zajos életnek, tollunk élet a különféle megszorítások ráspolyával letompították, mi csak a förténekek halkszavú krónikásai lehetünk. Nem kritizálhatunk, mert ma a jóakarató kritikát sem bírják el az emberek. Nem éri meg, hogy ha mi néhanapján hallatjuk is szavunkat, ez a nagy közönség érdekében történik, város szeretetünk dikálja ezt és távol áll tőlünk a szándék, hogy bizonyos vezető tisztviselőket megbántunk, kiknek jóindulatáról meg vagyunk győződve.

A jóakarató kritikának meg kell adni a teljes szabadságot. Mert kritika nélkül nincs fejlődés, nincs eredményes munka. Miért ne lehetne pl. nyíltan megmondani azt, hogy egyes tisztviselők túlértékelik magukat akkor, mikor a felekkel gorombák kidobálják őket a hivatalokból, miért ne lehetne megszögezni azt, hogy az iparosok, kereskedők ma nincsenek abban a helyzetben, hogy üzleti tábláikat rövid idő alatt átfessék, miért kell lakatot tennünk a szájunkra akkor, mikor megszeretnők mondani, hogy végre itt volna az ideje annak, hogy a korzó gördül, ahol azelőtt fák álltak, be kell tömni, hogy megakadályozzuk a balesetek számát, hogy nincs értelme annak, hogy a járdák lefaragott részeit, melyek lehetővé tették a szekereknek, egyéb járműveknek a házakba való könnyebb bejutást, továbbra is kegye-

letben tartásuk akkor, mikor a kapukba állg fér be az ember.

Akármiről is írunk, kell, hogy azt valaki magára vonatkoztassa. Az emberek nagyon érzékenyek, nem látják meg a tollat vezető jószándékot. Ha líz ember érdekében tesszünk valamit, egész biztos, hogy százan orrolni fognak reánk és ellenségeinkké lesznek. Mikor értjük meg, hogy csak akkor fogunk tudni szépet, nemeset alkotni, hogy ha kéz a kézben haladunk, ha meghallgatjuk egymás véleményét, kikérjük egymás tanácsát, ha megkíméljük a pusztulástól azt, ami másnak kedves, ha leborulunk erre az áldott földre és meglisztult lélekkel iparkodunk megérteni a hozzánk intézett üzenetet: Szeressétek egymást!

Risnyovszky Endre.

Halálozások. A napokban húnny el Nitrán hosszú szenvedés után Salgó-Weisz Károly hírlapíró, a három év előtt megszünt „Nitrál Lapok” szerkesztője életének 63-ik éves korában. Salgó Weisz Károly ismert alakja volt a nitrál társadalmi életnek, írói munkálkodása a biztos meglátáson, helyes kritikai ösztönön épült fel. Mint szervező és üzletember felülmulhatatlan volt.

Geldmann Miska. Ugyancsak a közelmúltban hagyta el az árnyékvilágot Geldmann Miska pincér. Ügyszólván mindenki ismerte, hisz egész fiatalágát Nitrán, a kávéházban töltötte.

Súlyos csapás érte Kovács Béla úr-szabó polgártársunkat, kinek fiatal felesége, szül. Steiner Vali hosszú szenvedés után elhúnnyt. Az elhalálozott megbecsült tisztviselője volt a nitrál Kramer Adolf és fial cégnek.

Április 28-án este 8 órakor hajtottá örök álmra fejét özvegy Kiss Mihályné, szül. Pivinger Mária. A megboldogultnak sok tisztelője volt. Temetésén ismerősök, tisztelői, a Pivinger-család barátai nagy számban vettek részt. Az elhúnnyban dr. Adamis Kálmán nitrál ügyvéd sógornőjét gyászolja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretettel háltunk, öz. Kiss Mihályné, szül. Pivinger Mária temetésén résztvettek, koporsójára virágot, koszorút helyeztek, avagy részvételüknek más úton adtak kifejezést, ezúton mondunk háts köszönetet.

A gyászoló család.

A moslák-hordoztatók figyelmebe. Helyénvalónak találjuk, hogy a közelmúltban szerzett tapasztalatok alapján városunk lakóssai serlésneveléssel és hízalással foglalkoznak, hogy csökkentsék a zsírhiányt. De ha már erről módjuk volt gondoskodni, kérjük őket arra is, hogy moslákcsedényeiket lássák el fedőlappal és figyelmeztessék szolgálóikat, hogy az utcasarkokon (Megyeháza—Tatra banka—Zárda—Piebánia) ne ténferegjenek és ne tereferéljenek nyílt edények mellett, mert az ilyen ös viselkedés ellenkezik a higienia és esztétika legminimálisabb követelményeivel szemben.

Szépül a szigeti út! Formanek kano-nok úr megvizsgálta hétfőn a szemináriumi kert elhagyatott állapotban levő kapuját és intézkedett annak mielőbbi rendbehozataláról.

Hivatalos munkaidő a város-házán. A városi hivatal új munkatidejét a következőképpen állapították meg: reggel fél 8-tól fél 3-ig. A városi pénztár csak 9—12-ig áll a közönség

Színélőadás Brančon.

A branči róm. kath. iskola növendékei május 4-én du. 3 és este 7 órakor színelőadást tartanak az iskola nagytermében. Színe kerül a „Mexikói hősök” című vallásos tárgyú dráma 3 felvonásban és öt képben. Az előadást jövő vasárnap, május 11-én meglátjuk. A ritka szép szórakozási alkalomra ezúton is felhívjuk a t. közönség figyelmét.

A szlovákiai magyar rádió műsora. Május 5. hétfő d. e. 10.00. Magyar Iskolarádió (valamennyi fok részére): 1. Stefanik Milan Rastislav emlékezete. 2. Szalainai Rezső: A tatárjárás 700 éve. 3. Bartók Béla zongorázik, hanglemezekről. Az összekötő szöveget Schleicher László írta. D. u. 17.30 Magyar hírek.

Május 6. kedd 16.30: Magyar műsor: 1. Dr. Duka Zólyomi Norbert: Nemzeti harcok a Balkán félszigeten. I. rész. 2. Arnoldné Dohnányi Márta Nitra zongorázik: a) Dohnányi Ernő: Rapszódia fis, op. 11. b) Delibes: Keringő a Naila-balletből. 3. Sabján István: A gyermek és a család. 4. Czérené Jánossy Irén magyar dalokat énekel. Műsor bemondás szerinti. — 17.30 Magyar hírek.

Május 7. szerda 17.30: Magyar hírek.

Május 8. csütörtök 17.30: Magyar hírek.

Május 9. péntek 16.30: Magyar műsor. Hogyan élnek, gondolkodnak és dolgoznak a szlovákiai magyar főiskolások. (A MAKK) Magyar Akadémiások Keresztény köre életének keresztmetszete. A sorozat II. része. — 17.30: Magyar hírek.

Május 10. szombat 17.30: Magyar hírek.

A bürokrácia rokkantja. Ilyen cím alatt írtam lapunk április 13-iki számában egy végtelenül vallásos lelkű, kedves rokkant bajtársam érdekében, akitől 9 hónapon keresztül kérték állampolgársági bizonyítványát és mert fél falábával nem tudhatott megfelelőképpen utána járni dolgainak, letiltották rokkantságát. Ebbe halt bele április 29-én. Másnap reggel szállították ki a temető halottas házába. Ki ez a rokkant? Előveszem panaszkönyvem és megállapítom belőle a sok közül, hogy Michal Polák, volt városi vámszedő. Az elhunyt rokkantsága előtti életét nem ismerem, de szeretettel búcsuzom tőle, mint elsőpénteki áldozótól, mint udvarias viselkedésű, becsületes életet morzsoló polgártól és mint volt kapitány, volt káplár bajtársamtól. Isten veled bajtárs! A viszonzlásra az örök jövő ama útjain, ahol félrerúgjuk lépéseink elől a paragrafusokat és az elrothadt bürokratizmust. Találkozni fogunk odafönt az Úr szeretetének asztalánál naponta úgy, ahogy havonta ugyanott a Ferenciek templomában találkoztunk. (D)

Kresťanská Sociálna Spoločnosť v Nitre.

MEGHÍVÓ.

A Keresztény Szociális Egyesület Nitrán 1941. évi május 18-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel az Egyesület helyiségeiben (Kánalová ul. č. 1.)

rendes évi közgyűlést tart, melyre az Egyesület rendes és pártoló tagjait ezúton tisztelettel hívja meg a **Vezetőség.**

A pénztári ellenőrző tagok általi hitelesített évi zárszámadások az érdeklődő tagok részére május 1-től kezdődőleg ki vannak függesztve az Egyesület hirdető tábláján. A közgyűlés napjára az egyesületi pénztárnak szolgál felvilágosítással az esetleg érdeklődő tagoknak.

Nedves falak szárazzá tétele teljesen egyéni, eredeti módon. Minden más, eddigi módszert és eljárást felülmúl. Keresse fel tehát bizalommal a jőhírű **Spa ty i n a** István céget, Váralja-u. 35.

Özv. Verő Károlyné, az egész gyászbaborult család nevében mélyen megrendülve fudalja, hogy forrón szeretett férje

Verő Károly

földbirtokos

április hó 25-én a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 54 ik évében, hosszú szenvedéstől megváltva csendesesen elhunyt.

Április hó 27-én vasárnap d. u. 4 órakor a nitrai róm. kath. temető gyászházából kísértük utolsó útjára.

Az engesztelő szent miseáldozatot április hó 28-án, reggel 8 órakor mutattuk be az Úrnak a nitrai ferencrendiek templomában.

**Jóságos emlékét szeretettel őrizzük!
Adassék neki örök, békés nyugalom!**

Nitra, 1941. április 25-én.

Elektro és rádió szükségleteit

fedezze a nitrai előnyösen ismert

CHATERNUCH-cégnél,

ahol minden e szakmába vágó dolgot olcsón szerezhet be. Rádiók szakszerű javítása olcsón és lelkiismeretesen. Rádió és villanyszükségleteire kérjen díjmentes árajánlatot.

NITRA, Hlinkova ul. 41. sz.

Elsőosztályú tűzifa

nagyban és kicsiben kapható

Hasáb vágott fűrészelt fa handloval porosz karvini szén

koksz állandó raktáron

Sumichrast Rudolfnál

Nitra, Vodná ulica. Tel. 2291.

Csak a

„YOGHURT”

azon üdítő és tápláló tejet, mely magas életkort biztosít.

„YOGHURT”

kapható a **NYITRAI MLIEKARSKE DRUZSTVO-ban (GAZDASÁGI TEJSZÖVETKEZET).**

Dr. Falih két legújabb könyve már megjelent és kötetenként lapunk kiadói hivatalában is megrendelhető. 1. Nitra Arany Könyve. 2. Nitrai Fejték. Számos képpel. Egy-egy kötet ára 20 korona.

NITRAMEGYEI SZEMLE

Felölös szerkesztő és lapkiadó:

Risnyovszky János.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Nyomja Risnyovszky János könyvnyomdája

(ezelőtt „Corvin”)

Nitra Piaristeká-ul. 22.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik forrón szeretett halottunk

Verő Károly

földbirtokos

temetésén résztvettek, koporsójára virágot, koszorút helyeztek, vagy más úton adták jelét őszinte részvételüknek, ezúton mond hálás köszönetet

a gyászoló család.

Orvosi hír. Dr. Singer Andor, fog és szájbetegségek szakorvosa rendelését Nitrán, Farská u. 17. sz. alatt megkezdte. Rendel 9—12 ig és du. 2—5 ig. Telefon 22—54

Anyakönyvi kivonat.**Születések:**

Vogel József Hriňova lánya Ida, Árpás Sándor Béd lánya Erika Valéria. Buch János Cabaj lánya Helén, Chodur István Nitra fia Iván, Druk Vilmos Tormos fia Vilmos, Kozumplik József Nitra fia Tamás, Ing. Ljutenko Iván Nitra fia Igor.

Házasság:

Weisz Dávid Nitra és Kohn Rozálfa Nitra, Danis János Nitra és Kaszás Mária Molnos, Letko József Nitra és Vörös Paula Nitra, Klč Miloš Zsilina és Oberl Irén Tormos.

Halálozások:

Özv. Koppán Márta szül. Hene 79 éves Nitra, Machut Irén szül. Schusztér 54 éves Nitra, Steiner Zsigmond 55 éves Nitra, Verő Károly 53 éves Nitra, Lúley Éva 7 hónapos Nitra, Závodny Ulrika szül. Ostrožlik 18 éves Nitra, Černy Károly 21 éves Nitra, Polák Mihály 57 éves Nitra, Veszper Katalin sz. Fridrich 71 éves Pográny, Zima Hermin sz. Zsembera 43 éves Topolčany, Urbana Józsefné sz. Vičko 80 éves Pográny, özv. Kiss Mária szül. Pivinger 70 éves Nitra.